

Församlingsinstruktion

2016-2017

Vännäs-Bjurholms pastorat

Antagen av kyrkoherde och kyrkofullmäktige var för sig 1 juni 2016

Utfärdad av Luleå Domkapitel 2016-06-00

*"Åt mig har getts all makt i himlen och på jorden.
Gå därför ut i hela världen och gör alla folk till lärjungar"*

Uppdraget att gå ut i hela världen är det uppdrag som kyrkans Herre, Jesus Kristus, ger till lärjungarna. Världen förändras ständigt. Vi lever i en spänningsfylld tid med frågor om maktbalans, överlevnad och livskvalitet.

Församlingsinstruktionen för Vännäs-Bjurholms pastorat är ett grundläggande dokument som utgör den gemensamma värdegrunden och anger ramarna för pastoratets verksamhet. Den ska vara ett levande dokument som ständigt utvärderas och prövas mot den verklighet vi lever och verkar i.

Innehåll

Pastoratspresentation.....	3
Slutsatser omvärlds- och församlingsanalys.....	3
Slutsatser barnkonsekvensanalys.....	4
Pastoralt program för den grundläggande uppgiften (GUDM)	4
Människor kommer till tro och lever i tro på Kristus.....	4
En kristen gemenskap skapas och fördjupas	5
Guds rike utbreddas.....	6
Skapelsen återupprättas	6
Församlingen som flerspråkig kyrka	7
Ansvarsfördelning församling – pastorat.....	8
Domkapitlets reglering av pastoratets verksamhet.....	8
Utvärdering	8

Pastoratspresentation

Vännäs och Bjurholms församlingar utgör sedan 1 januari 2014 ett gemensamt pastorat. Pastoratet är en del av Luleå stift och den världsvida kyrkan. Tillsammans finns här ca 11 000 boende och 8 360 medlemmar. Församlingarna ligger ca tre respektive sex mil väster om Umeå. Kyrkotillhörigheten är relativt hög, 74,3 % för Vännäs och 80,5 % för Bjurholm. I pastoratet verkar ett arbetslag på ungefär 30 personer. I tre kyrkor firas gudstjänst varje söndag. Två begravningskapell, församlingsgårdar och ytterligare förvaltningsbyggnader ger rum för övriga verksamheter. Pastoratet har också hand om Bredträsk kapell.

Ett nära och gott samarbete med EFS utgör ryggraden i gudstjänstlivet i pastoratet. Sedan ett par år tjänstgör samma EFS-pastor i båda församlingarna. Det skapar goda möjligheter för barn- och vuxenverksamhet att integreras i hela pastoratet. Det ekumeniska klimatet i pastoratet är gott och i Vännäs och Bjurholm finns ekumeniska råd, VER och BER. Dessa råd ansvarar bl. a för gemensamma gudstjänster och samlingar. Böneveckan i januari och böneträffar samordnas via det ekumeniska samarbetet.

VER arrangerar ekumenisk marknadsgudstjänst i juli och ansvarar även för en gemensam skolpastor. BER samlar bjurholmsborna till gudstjänst annandag påsk samt håller i bönesamlingar varje månad. Sommargudstjänsten i hembygdsgården i Bjurholm sker i BERs regi.

Slutsatser omvärlds- och församlingsanalys

Vännäs-Bjurholms pastorat omfattar en geografisk yta där livsförutsättningarna till viss del skiljer sig åt beroende på var du bor i pastoratet. Befolkningen är ca 11 000 och i genomsnitt är 77% kyrkotillhöriga. Pastoratet har fyra arbetsplatser: Bjurholm, Vännäs tätort med Johanneskyrkan och Hörnan, Mariakapellet och Vännäsby. Personalen utgörs av ungefär 30 personer på hel- eller deltidsanställningar.

Bjurholm tillhör Västerbottens län men ligger i Ångermanlands landskap. Församlingen omfattar hela kommunen som är Sveriges minsta med en befolkning på 2 400 invånare. EFS har fyra bönhus med regelbundna aktiviteter. Kommunen uppvisar ett väldigt starkt privat företagande. Här finns ca 370 registrerade företag. Profilmåföretagen är koncentrerade till jord och skogsbruk, turistnäring samt livsmedels- och verkstadsindustri. Bjurholm har flera förskolor och grundskola upp till årskurs 9. Hälsocentralen samarbetar med Vännäs och Vindelns. EFS-föreningarna har sedan länge ett nära och gott samarbete med Bjurholms församling. Lokaler och personal nyttjas gemensamt på bästa sätt. EFS pastor predikar i Bjurholms kyrka en gång i månaden.

Vännäs är till ytan Västerbottens minsta kommun, men den fjärde största sett till folkmängden på 8 100 personer. Hälften av dessa bor i Vännäs tätort. Pendeltåg, buss och närheten till Umeå gör att ungefär 2 000 personer i nuläget arbetspendlar in till Umeå. Kommunen är expansiv och nya bostäder är projekterade: 72 i Vännäsby och 50 i Vännäs. De största näringsgrenarna i Vännäs är vård/omsorg, utbildning, byggverksamhet, tillverkning och transport. Vännäs församling och EFS kretsråd har sedan 2014 ett samverkansavtal. Detta behöver förnyas för att beskriva hela pastoratets samverkan med EFS. Under 2015 sålde Vännäs EFS-förening sin möteslokal och flyttade in i Johanneskyrkan.

Slutsatser barnkonsekvensanalys

Vännäs har goda kommunikationer och närhet till Umeå. Många unga familjer flyttar in och nya bostäder byggs. I Vännäsby planeras nu 120 nya bostäder inom de närmaste åren. Detta präglar vårt arbete och gör att vi naturligt prioriterar barn genom en bred barnverksamhet och föräldranätverk. Föreläsningar med tydliga föräldracentrerade teman hålls varje vår i Vännäsby församlingsgård. Detta i samarbete med skolan, biblioteket och kommunens öppna förskola.

I pastoratet finns föreningsliv och ungdomsgårdar. Uppgifter visar att det finns barnfattigdom, ökad stress och ångest bland barnen.

Både Bjurholms och Vännäs kommun tar emot ensamkommande flyktingbarn. Vi behöver öka vår kompetens för att möta dessa barn och deras behov.

I tätorten Vännäs finns en stor gymnasieskola med riksintag från över 50 kommuner i Sverige. Det innebär att många ungdomar bor ensamma från 16 års ålder. Tillsammans med övriga kristna församlingar i Vännäs har en skolpräst anställts på 25% för att finnas på gymnasieskolan.

Pastoralt program för den grundläggande uppgiften (GUDM)

Människor kommer till tro och lever i tro på Kristus

I Vännäs-Bjurholms pastorat ska vi ha en öppen och nära verksamhet där man känner sig välkommen och blir mottagen med förväntan och glädje. Vi behöver öka vår samverkan med andra aktörer för att ge fler människor möjlighet att nås av evangeliet.

I verksamheten ska finnas en särskild fokusering som riktar sig till barn, unga och familjer. Detta sker bland annat genom att skapa flera mötesplatser t.ex.

dagverksamhet, föräldragrupper, ungdomsgrupper, körer, föreläsningar och gudstjänster även ute i byarna.

I pastoratet erbjuds konfirmation där ungdomar blir sedda, får lära känna Jesus och växa i tro. Tillsammans med övriga kristna församlingar erbjuds med jämna mellanrum en gymnasiekonfirmation med ekumenisk utformning av vilken vi är en aktiv del.

Mål för de närmaste åren är:

- ✚ Gudstjänster där människor får hämta kraft och känner sig berörda. Gudstjänsten ska även vara en kunskapsbank och en gemenskap.
- ✚ Vi ska prioritera att möta barn i en öppen verksamhet och stärka vårt samarbete med andra samhällsaktörer till exempel skola, familjecentral/vårdcentral och föreningar.
- ✚ Vi ska prioritera mötet med ungdomar i konfirmation och ungdomsarbete genom att satsa både i budget och personal. Ungdomarna ska få ta plats i vår verksamhet för att också känna att de är en del av den världsvida kyrkan.
- ✚ Vi ska prioritera möten i små grupper inom vuxenverksamhet, som samtal- och bibelstudiegrupper om tro och liv.

En kristen gemenskap skapas och fördjupas

I de båda församlingarna i Vännäs-Bjurholms pastorat ska människor från många olika sammanhang kunna mötas. Särskilt vill vi satsa på kyrkkaffen där gudstjänstgemenskapen fördjupas. Vi behöver bygga fler kontaktnät kristna emellan. I gudstjänsten ska sång och musik prioriteras som når över språkliga och kulturella gränser.

Den kristna gemenskapen har sitt centrum i gudstjänsten. Den är vår kraftkälla för livsvandringen. Vi vill inspirera till delaktighet genom att inbjuda till gudstjänstgrupper. I sorgegruppen får samtalen ta tid och varje individ ges möjlighet att sätta ord på sina existentiella frågor.

Mål för de närmsta åren är:

- ✚ Besöksgrupper och sorgegrupper startas i båda församlingarna.
- ✚ Gudstjänsten prioriteras. Då gudstjänsten är sammanlyst till annan plats möter kyrkvärd/frivillig upp i våra kyrkor varje söndagsförmiddag. Den som vill delta i gudstjänst söndag kl. 11.00 ska inte behöva möta en låst kyrkport.
- ✚ Kyrkkaffen erbjuds efter varje gudstjänst för att få mötas och samtala.
- ✚ Inbjudningar till dop och dopuppföljning sker för att skapa en kristen gemenskap från grunden.

Guds rike utbreddas

Den grundläggande uppgiften omfattar gudstjänst, diakoni, undervisning och mission. Genom det våld och den maktkamp som förekommit i världen det senaste åren, har gränserna mellan yttre och inre mission suddats ut. Svenska kyrkans internationella verksamhet går hand i hand med våra församlingars lokala arbete. Både Bjurholm och Vännäs har en internationell grupp som tar ansvar för insamlingar och information.

Mission handlar om att Guds rike ska utbreddas, både i vårt land och ut över världen. Vi gör därför satsningar på mission genom kanaler för internationell verksamhet. Guds rike ska utbreddas bland annat genom vårt barn- och ungdomsarbete där barn och ungdomar lär sig om tro, men också ges mandat till att vara verksamma och ta ansvar. All undervisning syftar till att sprida kunskapen om Kristus och är ett arbete som ska genomsyra all verksamhet. Undervisningens mål är att göra Kristus känd, trodd och älskad.

De närmsta åren vill vi satsa på att vara en kyrka mitt i samhället. Att samarbeta med SFI, hälsocentralerna, familjecentrum, äldreboenden och möta våra församlingsbor där de befinner sig snarare än där arbetslaget befinner sig.

Mål för de närmaste åren är:

- ✚ Där folket i vår församling är, där ska vi också vara. På skolor, marknadsdagar, vårdcentraler, bibliotek osv.
- ✚ Bidrag till konfirmation och läger ska ges för att täcka kostnaderna för de familjer som saknar möjlighet. Fattigdom ska aldrig stå i vägen för konfirmation.
- ✚ Verksamhet där vi möter barn och föräldrar utvecklas ständigt, genom till exempel familjeftermiddagar, baby-verksamhet och öppen förskola.
- ✚ Våra gudstjänster och lokaler ska vara tillgängliga för alla.
- ✚ De internationella grupperna ska ges stöd i sitt arbete att engagera ideella medarbetare.

Skapelsen återupprättas

Vännäs-Bjurholms pastorat vill vara en aktiv medarbetare för att upprätta den fallna skapelsen. Genom stark diakonal närvaro vill vi utöka diakonin ytterligare och möta behovet av samtal och närvaro. Det sker bland annat genom vår öppna verksamhet Hörnan. Förberedelser sker för att Hörnan ska bli ett socialt företag. Vidare planeras en öppen förskola, fortsatt samarbete med kommunen under Vännäs-dagarna och närvaro genom vår ekumeniska pastor på Liljaskolan.

Pastoratets vaktmästare har god möjlighet att utföra diakonal omsorg genom möten med sörjande på våra kyrkogårdar. All personal ska de närmaste åren få ökad kompetens i att möta människor i sorg och kris genom Vårsta utbildningscentrum.

Pastoratet är aktivt i Vännäs och Bjurholms POSOM-grupper.

Mål inom de närmaste åren:

- + Öka användandet av ekologiska och rättvisemärkta produkter i verksamheten. Vid varje behov av catering ska vi pröva möjligheten att använda interncatering genom Hörnan. Så långt som möjligt ska vi använda oss av lokala livsmedelsproducenter.
- + Stärka verksamhetens inriktning mot barn och familj genom öppen förskola i Vännäs och café i församlingsgården Vännäsby.
- + Ge ungdomar möjlighet att praktisera och växa som ledare i verksamheten.
- + Stärkt diakonal omsorg genom sorgegrupper och Hörnan. Skapa möjligheter att möta och följa upp dem inom vårt pastorat som lever i samhällets periferi.
- + Samlingar för äldre på dagtid. Gärna i samarbete med hemtjänsten.
- + Erbjuder praktikplatser i samarbete med Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan.
- + Erbjuder sommarlovsaktiviteter i Vännäs och Bjurholm tillsammans med kommunerna.

Församlingen som flerspråkig kyrka

I Vännäs-Bjurholms pastorat möts många kulturer och språk. Båda församlingarna är flyktingmottagande vilket gör att språkspektrat i församlingarna är stort och snabbt skiftande. I ett nära samarbete med kommunerna deltar båda församlingarna i arbetet att stärka både hemspråk och svenska, bl.a. genom språkcaféer. I Vännäs finns ett projekt mellan kommunen, SFI, ABF och församlingen. I Bjurholm finns projektet Vän i Bjurholm, som är ett samarbete mellan församlingen, kommunen och Studieförbundet Vuxenskolan. I projektet blir också många bofasta och nyanlända involverade. I pastoratet finns ett bibliotek av biblar på olika språk för att ge var och en möjlighet att höra och/eller läsa Guds ord på sitt eget språk.

Vännäs-Bjurholms pastorat är en del av Sapmí. Vintertid vistas renägande samer från flera samebyar inom pastoratets gränser. Flera familjer bor stadigvarande inom pastoratet och barnen får då hemspråksundervisning. Vi behöver söka vägar att öka förståelsen för samerna som vår ursprungsbefolkning. Vännäs-Bjurholm har ansvar för den kyrkliga verksamheten för de samer som vistas inom pastoratet (KO 2 kap 1§). De närmaste åren bör en gudstjänstplan tas fram för detta arbete.

Ansvarsfördelning församling – pastorat

I pastoratet finns ett kyrkoråd och två församlingsråd. Både kyrkorådet och de två församlingsråden tar under 2016 fram arbetsordningar. Kyrkoherden är ordinarie ledamot av församlingsrådet i Vännäs och har utsett en komminister, med placeringsort Bjurholm, att i kyrkoherdes ställe vara ledamot i Bjurholms församlingsråd (KO 5kap. 6§). Församlingsråden i båda församlingarna ska ha omsorg om församlinglivet och har gemensamt med kyrkoherden ansvar för att församlingens grundläggande uppgift blir utförd. Församlingsråden ska fatta beslut i de ärenden som berör verksamheten utifrån den grundläggande uppgiften, samt bereda de ärenden som berör församlingslivet och som handläggs av kyrkoråd och kyrkofullmäktige. Församlingsråden har ingen egen budget.

Redovisning av hur präst-, diakon- och musikertjänster disponeras

Kyrkoherde – pastoratstäckande

1 komminister – med placering i Bjurholms församling.

3 komministrar – med placering i Vännäs församling.

1 diakon – med placering i Vännäs.

1 diakon – med placering 50% i Vännäsby och 50% i Bjurholm.

3 kantorer: 100% i Bjurholms församling och 200% i Vännäs församling

Domkapitlets reglering av pastoratets verksamhet

Båda församlingar i pastoratet ska fira huvudgudstjänst varje vecka samt högmässa minst två gånger per månad.

Utvärdering

Församlingsinstruktionen gäller från 1 januari 2016 tills vidare och ska kontinuerligt följas upp och bli föremål för översyn vart fjärde år.

Underskrifter

Kyrkoherde

Namn

Marie-Lovise Marsjögård

Namnförtydligande

2016-06-01

Datum

Ordf kyrkofullmäktige

Namn

ÅKE SANDSTRÖM

Namnförtydligande

2016-06-01

Datum